

Onderwerp **Programma Groningen Geeft Energie 2015 -2018**
Registratienr. 4925266 Steller/tehr. 5.1.2e 5.1.2e Bijlagen 2

Classificatie	Openbaar
	☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)
Portefeuillehouder	Gijsbertsen Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit het programma Groningen Geeft Energie 2015-2018 vast te stellen.

voorgesteld besluit

Samenvatting

We herijken ons energieprogramma op een moment dat het economisch perspectief van de regio er onlosmakelijk mee verbonden is. De gaswinningsproblematiek en technologische ontwikkelingen maken dat van de gemeente Groningen een nieuw perspectief mag worden verwacht op het gebied van energie en duurzaamheid. Een perspectief dat leidt tot actie, waarin ondernemers, kennisinstellingen, woningbouwcorporaties en stadjes een belangrijke rol spelen.

Er ligt al een goede basis, maar om onze doelstelling te halen is meer nodig. In dit nieuwe programma kiezen we daarom voor drie verbeterlagen:

- Routekaart: We trekken samen op met bedrijven, kennisinstellingen en bewoners om aan de hand van een routekaart onze doelstelling 'Energienutraal in 2035' te halen en om zo bij te dragen aan een nieuw duurzaam economisch perspectief voor de regio;
- Opschalen: We gaan voor het bereiken van grotere aantallen, voor een verscherping van ons huidige beleid, voor een brede duurzaamheidsaanpak over meerdere portefeuilles en voor samenwerking met de regio;
- Innovatie: We kiezen ook voor technologische en sociale innovatie. Zo professionaliseren we onze planning en monitoring en stimuleren en faciliteren we bijvoorbeeld buurtinitiatieven.

B&W-besluit d.d.: 24-03-2015

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

We herijken ons energieprogramma op een moment dat het economisch perspectief van de regio er onlosmakelijk mee verbonden is. Energie en duurzaamheid zijn cruciale sporen in dat nieuwe perspectief voor de regio. Dit momentum biedt een prachtige kans voor de regio om zich te profileren als hét gebied voor duurzame innovatie. Kennisontwikkeling en het uitvoeren van innovatieve woon- en werkconcepten gaan hier hand in hand.

De snelheid van de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en energie is een belangrijke reden om ons programma te herijken. Kennisinstituten, ondernemers en bewoners gaan op dit vlak regelmatig sneller dan de gemeente. Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving is dan een goede mogelijkheid.

In de context van deze zoektocht naar een nieuw regionaal economisch perspectief aan de ene kant, en snelle maatschappelijke en technologische ontwikkelingen aan de andere kant, is het nieuwe energie- en duurzaamheidsprogramma geschreven. 'Energie neutraal in 2035' blijft daarbij ons doel.

Kader

In 2011 formuleerden we in het Masterplan Groningen Energie neutraal de ambitie om onze stad in 2035 energie neutraal te laten zijn en de positie van Groningen als 'energy city' te versterken. Daarna is het uitvoeringsprogramma "Groningen geeft energie" opgesteld. Op weg naar 2035 zijn we nog maar kort bezig met een programmatische aanpak voor de acht sporen. Begin 2014 is het lopende energieprogramma geëvalueerd en is geconcludeerd dat doorgaan op de ingeslagen weg onvoldoende is om te kunnen aannemen dat het lange termijn doel wordt gehaald.

In het landelijke beleid is er meer steun gekomen voor een ambitieus energiebeleid door het "Energieakkoord voor duurzame groei" van september 2013. Dit akkoord kunnen wij echter niet beoordelen als een nationaal energietransitieplan. Noord-Nederland heeft op het energieakkoord gereageerd met een ambitieuze energieagenda voor de Energy Valley regio, onder de naam Switch. Met deze agenda biedt het noorden aan een meer dan proportionele bijdrage te leveren aan de rijksdoelen op het gebied van duurzame energie. Als gemeente leveren wij met het eigen programma daaraan een bijdrage, maar ook door aan de vier thema's van Switch mee te werken.

De Energiemonitor

In november 2014 werd er een motie aangenomen door de raad, om een jaarlijkse energimonitor in te stellen. Met deze energimonitor gaan we het komende jaar aan de slag.

In ons energie- en duurzaamheidsprogramma hebben we ambities voor de langere termijn. Om concreter en doelgerichter te kunnen sturen, gaan we de voortgang en effectiviteit van de maatregelen monitoren. Al op korte termijn kan de monitor als instrument worden ontwikkeld. Hiermee zullen we jaarlijks verslag doen van de ontwikkelingen in Groningen, in de vorm van:

- Het energiegebruik per sector
- CO₂-uitstoot per sector
- Productie van duurzame energie per bron/techniek
- Bijdrage van maatregelen en acties aan de doelstellingen

- Prognose van de te verwachten energiebesparing, productie van duurzame energie en CO₂ reductie

- Voortgang op de klimaatdoelstellingen als geheel

Deze ontwikkelingen worden in beeld gebracht voor het grondgebied van de gemeente Groningen, maar de invloed van de gemeente in het realiseren van de doelstellingen is soms beperkt. Dit wordt in de monitor tot uitdrukking gebracht door in de verslaglegging vier rollen van de gemeente te onderscheiden:

1. Zelf hernieuwbare energie produceren, door bijvoorbeeld gemeentelijke daken te voorzien van zonnepanelen voor eigen gebruik;
2. Verbeteren van business cases voor hernieuwbare energieprojecten van andere initiatiefnemers; door bijvoorbeeld eigen gronden of daken tegen gunstige voorwaarden beschikbaar te stellen aan een ontwikkelaar;
3. Creëren benodigde randvoorwaarden, door bijvoorbeeld flexibele bestemmingsplannen en vergunningstrajecten (bv. crisis en herstelwet);
4. Bewustwording en informeren, door bijvoorbeeld inzichtelijk te maken welke daken in de gemeente geschikt zijn voor plaatsing van zonnepanelen (Zonatlas).

In het jaarlijkse monitoringsverslag worden uitgevoerde, lopende en geplande maatregelen in beeld gebracht. Daarbij kan tevens zichtbaar gemaakt welke voorgenomen activiteiten na een jaar opschuiven naar maatregelen in uitvoering en evenzo welke nieuwe maatregelen in voorbereiding zijn genomen. Wij verwachten de monitor nog voor de zomer te kunnen presenteren.

Ook werd de motie 'Taskforce Gastransitie' aangenomen in februari 2015. Aan de hand van dit nieuwe energieprogramma geven we ook invulling aan deze motie, die oproept tot samenwerking met het regionale bedrijfsleven en kennisinstellingen in het kader van de gas- en energietransitie.

Tot slot is met het programma Groningen Geeft Energie ook invulling gegeven aan de motie 'Meer gas terug' van 19 februari jongstleden. Ontwikkelingen die aardgasafhankelijkheid vergroten worden gestimuleerd en dit gebeurt in overleg met lokale partners.

Argumenten en afwegingen

Er ligt al een goede basis, maar om onze doelstelling te halen is meer nodig. In dit nieuwe programma kiezen we daarom voor drie verbeterlagen:

- Routekaart: We trekken samen op met bedrijven, kennisinstellingen en bewoners om aan de hand van een routekaart onze doelstelling 'Ergieneutraal in 2035' te halen en om zo bij te dragen aan een nieuw duurzaam economisch perspectief voor de regio;
- Opschalen: We gaan voor het bereiken van grotere aantallen, voor een verscherping van ons huidige beleid, voor een brede duurzaamheidsaanpak over meerdere portefeuilles en voor samenwerking met de regio;
- Innovatie: We kiezen ook voor technologische en sociale innovatie. Zo professionaliseren we onze planning en monitoring en stimuleren en faciliteren we bijvoorbeeld buurtinitiatieven.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Tijdens het opstellen van dit programma zijn doorlopend bedrijven, stadjes en kennisinstellingen betrokken geweest. In november is er begonnen met een bijeenkomst met de raadscommissie. In januari is een concept van het programma besproken in de aanwezigheid van verschillende hoogleraren van de Rijksuniversiteit Groningen en de grote energiebedrijven in de stad. De input van de deelnemers is meegenomen in het opstellen van het programma en in een aantal gevallen zijn vervolgspraken gemaakt om verder te praten. Daarnaast is er onder het stadspanel (12 000 stadjes) een enquête gehouden over energie en energiebesparing. Ook de komende jaren blijft samenwerken met bedrijven, kennisinstellingen en inwoners van groot belang binnen het programma.

Dat heeft ondermeer te maken met de rol die wij als gemeente spelen. Om in 2035 energieneutraal te zijn hebben wij alle betrokkenen in de stad en omgeving nodig. Maatschappelijk draagvlak voor het programma is dan ook essentieel. Net als participatie van inwoners en bedrijven. De gemeente heeft een rol in het faciliteren van ontwikkelingen, het bij elkaar brengen van partijen, het goede voorbeeld geven en een goede communicatie met en tussen betrokkenen. Daar bovenop kiezen we voor een richtinggevende rol: ook al heeft de gemeente vaak een beperkte invloed op de daadwerkelijke uitvoering van maatregelen, wij brengen aan de hand van een energietransitiemodel als lokale overheid in beeld hoe de energietransitie in Groningen gestalte kan krijgen.

Financiële consequenties

Dit programma geeft invulling aan de beschikbare middelen (2 miljoen euro) die structureel zijn opgenomen in de begroting.

Overige consequenties

Geen

Vervolg

Participatie en communicatie spelen een belangrijke rol om de energiedoelstellingen te halen. Beide aspecten zijn integraal onderdeel van het energieprogramma.